

Handläggare: Linda Wikman
Tfn: 08 508 03 254

Till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Lokalt Brott- och drogförebyggande Handlingsprogram Spånga - Tensta

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner handlingsprogrammet för det lokala brott- och drogförebyggande arbetet i stadsdelen Spånga-Tensta.

Jack Kindberg
Stadsdelsdirektör

Gabriel Marawgeh
Avdelningschef

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Integration och Utveckling. En tidigare framtagna drogförebyggande handlingsplan i Spånga-Tensta har legat till grund för detta handlingsprogram.

Bakgrund

Stadens nuvarande alkohol- och drogpolitiska strategi antogs av kommunfullmäktige 1995 och reviderades 1998. Stadsdelsnämnderna fick då uppdraget att utarbeta lokala drogförebyggande handlingsprogram vilket förvaltningen i Spånga-Tensta gjorde. Handlingsprogrammet antogs i nämnden 1998. Med tiden har dock förutsättningarna för programmet förändrats. Förutsättningarna för nationell alkoholpolitik har begränsats, tillgängligheten på narkotika ökat, aktuell lagstiftning förändrats och nya kunskaper/arbetssätt har inom det förebyggande, liksom vård- och behandlingsområdet tillkommit. En revidering av stadens strategi påbörjades av Socialförvaltningen 2002 som utmynnade i det s.k. **STAN**-programmet (Stockholms Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program).

Barn och unga som tidigt brukar droger löper inte bara högre risk att fastna i ett missbruk utan också att hamna i ett kriminellt beteende (detta kan givetvis även uppkomma i omvänd ordning, d v s tidig kriminell utveckling kan leda till missbruk). Alkohol är även vanligt förekommande

i samband med brottslighet, i synnerhet våldsbrott¹. Med detta i bakhuvudet kan vi konstatera att ett aktuellt och levande förebyggande handlingsprogram är viktigt.

Det lokala brotts- och drogförebyggande handlingsprogrammet kommer att revideras årligen. Detta är revideringen gällande år 2005-2006.

Syfte

Syftet med att revidera det befintliga handlingsprogrammet i Spånga-Tensta är att få ett brett program med klara, uppföljningsbara mål för det lokala förebyggande brotts- och drogarbetet. Alla aktörer måste se att de är en del i en större aktivitet och tydligt kunna se sitt ansvar i detta.

Syftet är också att utifrån de nationella och stadens mål arbeta fram ett handlingsprogram som kan tillgodose och tydliggöra de lokala behoven och förutsättningarna i ovan nämnt arbete.

Definition av droger

Med droger avses i detta handlingsprogram alkohol, narkotika, tobak, kemiska lösningsmedel, anabolasteroider och medicinska preparat som olagligt används i berusnings- eller prestationshöjande syfte.

Förvaltningens synpunkter

Ett långsiktigt och kontinuerligt förebyggande arbete är viktigt, såväl medicinskt, socialt som ekonomiskt. Framförallt för barn och unga. Genom att samordna och skapa dialog mellan människor och lokala verksamheter öppnar man möjligheter för det förebyggande arbetet att lyckas. Ett aktuellt och levande förebyggande handlingsprogram är en god hjälp och stöd i detta viktiga arbete.

Innehåll

Förslaget till det reviderade lokala brotts- och drogförebyggande handlingsprogrammet redovisas som bilaga 1 till detta dokument.

I bilaga 2 redovisas såväl nationella som stadens mål med förebyggande handlingsprogram.

I bilaga 3 redovisas referenserna.

SLUT

¹ *Allas vårt ansvar – ett nationellt brottsförebyggande program* (Ds 1996:59), s.8 och 26.

BILAGOR

Bilaga 1

LOKALT BROTTSS- OCH DROGFÖREBYGGANDE HANDLINGSPROGRAM I
SPÅNGA-TENSTA

4

Bilaga 2

11

NATIONELLA MÅL MED FÖREBYGGANDE HANDLINGSPROGRAM
STADENS MÅL MED FÖREBYGGANDE HANDLINGSPROGRAM

Bilaga 3

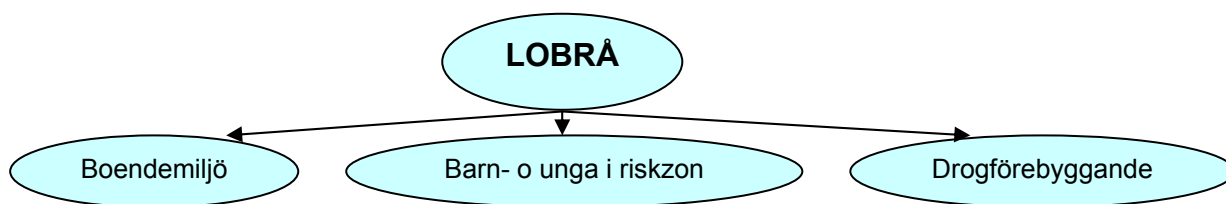
13

REFERENSER

Lokalt brotts- och drogförebyggande handlingsprogram i Spånga-Tensta

Handlingsprogrammet avser vara en långsiktig plan för det lokala förebyggande arbetet och ska ligga till grund för kontinuerliga insatser. Därför är det viktigt att programmet är väl förankrat, uppdaterat² och känt för de som bor och arbetar i stadsdelen. Var och en som deltar i stadsdelens förebyggande arbete ska förstå hur de bidrar till detta samt kunna beskriva hur de går till väga i sin verksamhet. Även information kring *vad* och *var* jag som individ kan få hjälp och stöd måste vara lätt att få tag i och förstå.

Det lokala brottsförebyggande rådet (LOBRÅ) i Spånga-Tensta arbetar förebyggande i tre huvudarbetsgrupper. I grupperna ingår representanter från bl. a villaägareföreningar, polis, det lokala föreningslivet och andra aktörer. Samordnaren för LOBRÅ samordnar arbetsgrupperna och ansvarar för dokumentation.

I gruppen "Boendemiljö" ingår även offentlig miljö och trafikfrågor. Den "Drogförebyggande" gruppen riktas framförallt till vuxna.

Nedan följer inriktningsmålen för det lokala handlingsprogrammet.

Stadsdelen Spånga-Tensta ska vara fri från drogmissbruk och kriminalitet.

Det lokala programmets mål

Lokala insatser är av stor vikt då flertalet brott som begås mot privatpersoner begås i dess närmiljö. Brottslingarna har också ofta sina rötter där³. Lokala problem som upplevd otrygghet eller risk för att utsättas för olika brott, tas på stort allvar. De åtaganden som redovisas nedan syftar till både brotts- och drogpreventiva åtgärder då det finns ett starkt samband mellan brottslighet och droger. Det lokala handlingsprogrammets mål bygger på av staden ställda inriktningsmål för det drogförebyggande arbetet (STAN-programmet).

- Verka för en brotts- och drogfri uppväxt för barn och unga
- Verka för ett Spånga-Tensta fritt från narkotika och kriminalitet
- Minska alkoholmissbruket och kriminaliteten i stadsdelen
- Erbjuder alla drogmissbrukare vård

² Revidering ska ske årligen.

³ *Allas vårt ansvar – ett nationellt brottsförebyggande program* (Ds 1996:59), s.29.

Arbetet mot att uppfylla de lokala målen liksom det övergripande målet går via följande åtaganden;

1. Nyrekrytering till missbruk/kriminalitet ska minska samt debutåldern skjutas upp
2. Minska andelen barn och unga som brukar droger och/eller begår brott
3. Minska berusningsdrickandet bland både unga och vuxna
4. Fler ska förmås att upphöra med sitt missbruk/kriminalitet samt att de medicinska och sociala skadeverkningarna ska minska

Arbetet med de lokala åtagandena utgår från tre förebyggande strategier; *befolkningsstrategin* (hela befolkningen), *riskbeteendestrategin* (speciellt utsatta grupper) och *vård- och behandlingsstrategin* (tungt belastade).

Det lokala programmets preventiva strategier

Befolkningsstrategin

Strategin riktar sig till hela befolkningen och består av förändringar av attityder liksom förebyggande/hälsofrämjande insatser. Såväl *situationell*- som *social prevention* används. Genom situationell prevention *minskas antalet tillfällen* för att begå brott/hantera droger samt ökar riskerna för upptäckt. Lönsamheten minskar. Samarbete med bostadsbolag, lokala föreningslivet, villaägareföreningar och grannsamverkansprojekt är viktigt. Social preventionen handlar om att *minska benägenheten* (motivationen) till att begå brott/bruka droger, genom att t ex stärka de sociala banden och ge en ökad känsla av samhörighet.⁴

Riskbeteendestrategin

Här riktas insatserna mot dem som bedöms vara i riskzon för att på så sätt försöka stoppa ett begynnande eller spridande av missbruk/kriminalitet. Det handlar om såväl situationell som social prevention. Solrosens⁵ riktade verksamhet liksom dialog mellan polis, socialtjänsten (familjecentralen), skola och föräldrar (t ex ”Ung och trygg på Järva”) samt medling rymmer inom denna strategi. Tidiga och kraftfulla reaktioner från samhällets och snabba, vårdinsatser på kan vara tillräcklig för att stoppa utvecklingen mot ett beroende eller kriminellt beteende. Det kan dock vara svårt att bedöma *när* en åtgärd ska sättas in.

Vård- och behandlingsstrategin

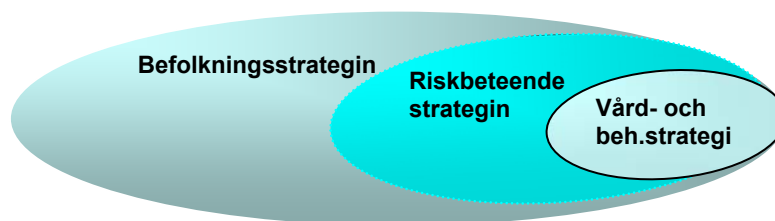
Insatserna riktas till dem som redan kommit in i ett tungt missbruk eller kriminalitet och som är i behov av kvalificerad vård och/eller behandling. Även här finns en förebyggande aspekt eftersom missbrukare är dåliga förebilder. Solrosens riktade verksamhet kan även här räknas in då de utsatta barnen behöver t ex samtalsterapi och annan stödverksamhet.

Det förebyggande arbete som t ex förskola, skola och LOBRÅ arbetar med rör sig främst i de två yttre ellipserna. Befolkningsstrategin riktar sig till hela befolkningen medan riskbeteendestrategin till en mindre men mer

⁴ *Kriminell utveckling – tidiga riskfaktorer och förebyggande insatser* (2001:15), s.13.

⁵ Solrosen riktar sin verksamhet till barn/ungdom 7-18 år med föräldrar som har missbruksproblem. Gruppen träffas en gång i veckan i en villa i Spånga och får stöd från vuxna som lyssnar och stöttar.

utsatt grupp. Den minsta ellipsen avser den mest utsatta gruppen. Sjukvården, socialtjänsten (t ex ALL-teamet) och kriminalvården står för insatserna i denna grupp liksom Solrosens vårdande och förebyggande arbete med barn och unga.

Risk och skyddsfaktorer

Syftet med prevention är att begränsa och förebygga problem genom att identifiera vad som är upphov till eller kan begränsa problemen, s.k. *risk- och skyddsfaktorer*⁶. Riskfaktorer är t ex positiv attityd och tillgänglighet till droger, missbruk, våld i familjen, skolproblem och svaga band till familj, skola och samhälle. Exempel på skyddsfaktorer är samhörighet och delaktighet i familj, skola och samhälle och tydliga normer. Känt fenomen är att risk för problembeteenden ökar med vissa riskfaktorer, liksom att olika skyddsfaktorer kan minska densamma. Det är dock sällan så att det är *en* riskfaktor som är orsaken till problemen utan flera riskfaktorer som *samspelar* och förstärker varandra. Därför är det viktigt att *minska andelen riskfaktorer* och *öka andelen skyddsfaktorer*.

Stärk skyddsfaktorerna

Skyddsfaktorer finns av främst två slag, samhörighets- och solidaritets-skapande eller strukturskapande. Skillnaden ligger i förhållningssättet. Om de inblandades relationer bygger på förtroende och en känsla av sammanhang för det som man gemensamt vill åstadkomma uppstår en ömsesidig förståelse. Aktiviteter som istället planeras och genomförs *för* någon annan ger ofta sämre resultat och bidrar till att skapa en "vi" och "dom" känsla. Ett sätt att skapa sammanhang är att utarbeta ett gemensamt handlingsprogram eller policy kring t ex droger på en arbetsplats. Detta skapar trygghet för såväl arbetsgivaren som arbetstagaren. För alla verksamma och boende i stadsdelen måste det också finnas klar och lättillgänglig information för de situationer då man kan behöva hjälp och stöd. *Vad* kan jag få hjälp med och *var* vänder jag mig? Viktiga frågor som kräver riktiga svar.

⁶ *Förebyggandets konst* (2002), s.11.

Stadsdelen Spånga-Tensta åtaganden⁷

1. Nyrekrytering till missbruk/kriminalitet ska minska samt debutåldern skjutas upp

- **Fakta**

Debut för bruk av alkohol och tobak kryper längre ner i åldrarna⁸. Barn och unga som i hög utsträckning exponeras för riskfaktorer fastnar oftare än andra i ett missbruk/kriminellt leverne. Genom att stärka skyddsfaktorerna minskar intresset bland unga att ”testa”.

Andel elever som uppger att de **röker** minst en gång dagligen

	Åk 9		Åk 2 (gymn)	
	2002	2004	2002	2004
Spånga-Tensta	21%	15%	20%	29%
Spånga	23%	14%	18%	25%
Tensta	21%	17%	22%	33%
Stockholm	26%	20%	38%	31%

Andel elever som uppger att de någon gång **provat narkotika**

	Åk 9		Åk 2 (gymn)	
	2002	2004	2002	2004
Spånga-Tensta	12%	5%	21%	20%
Spånga	5%	*	29%	5%
Tensta	8%	*	22%	17%
Stockholm	14%	9%	26%	22%

* = färre än 5 individer svarade på frågan

- **Arbetsätt**

Kontinuerligt, åldersanpassat preventivt arbete i skolan för att förmå barn och unga att våga säga *nej*. Fortsatt implementering av ÖPP (Örebro Preventions Program) i skolorna. Genom t ex fritidsaktiviteter träffar unga i riskzon andra som inte har ”problem”, liksom att de som misslyckats i skolan kan finna social status. Det lokala föreningslivet är en tillgång i detta. Aktiv dialog mellan skola, elever och föräldrar för att så tidigt som möjligt bryta ett begynnande missbruk och/eller kriminalitet. Adekvat information till föräldrar om *vart* de kan vända sig *om* de behöver hjälp och/eller stöd.

Insatser i Gullingeparken i samarbete med bl. a polisen väntas ge minskad försäljning av droger liksom nyrekrytering av missbrukare. Uppföljning av inköpsstudier samt kontinuerlig information kring folköls- och tobakstillsynen till de lokala handlarna/restaurangerna. Aktivt deltagande i arbetet med ”Ung och trygg på Järva”

- **Ansvariga**

Samordnaren i samarbete med handlarna/restaurangerna i stadsdelen, skolan, fritidsverksamheten (fältassistenter), socialtjänsten (uppsökarna) och polisen

⁷ I samband med åtagandena redovisas en preciserad *faktadel*, *åtagande/arbetsätt* samt *vem/vilka* som är *ansvariga*. I faktadelen redovisas statistik från de senaste genomförda Drogvaneundersökningen/Stockholmsenkäten (2002 och 2004)⁷. Undersökningarna genomförs bland samtliga elever i åk 9 samt åk 2 på gymnasiet. Andelen respondenter i Spånga-Tensta var 2004, 85%.

⁸ Många har debuterat redan i åk.5. *Förebyggandets konst* (2002), s.29.

2. Andelen barn och ungdomar som använder droger och/eller begår brott ska minska

• **Fakta**

Det finns ett starkt samband mellan alkohol-, narkotika- samt tobaksbruk, den som brukar narkotika brukar också i stor utsträckning alkohol och tobak⁹. Faktorerna följs även åt i omvänd riktning.

Andel elever som uppger att de **inte dricker alkohol**

	Åk 9		Åk 2 (gymn)	
	2002	2004	2002	2004
Spånga-Tensta	51%	44%	25%	23%
Spånga	28%	28%	13%	13%
Tensta	64%	60%	37%	33%
Stockholm	35%	37%	12%	15%

Andel elever som uppger att de kan **köpa**

folköl själva i butik

	Åk 9	
	2002	2004
Spånga-Tensta	24%	10%
Spånga	21%	20%
Tensta	9%	*
Stockholm	26%	15%

* = färre än 5 individer svarade på frågan

Andel elever som uppger att de haft **möjlighet** att **prova narkotika** men **inte** gjort det

	Åk 9		Åk 2 (gymn)	
	2002	2004	2002	2004
Spånga-Tensta	22%	21%	48%	36%
Spånga	28%	22%	46%	36%
Tensta	15%	19%	50%	28%
Stockholm	34%	24%	54%	32%

• **Arbetsätt**

Kontinuerligt och åldersanpassat preventivt arbete i skolan från åk.4 t o m sista året i gymnasiet. Skapa ett tätt socialt skyddsnät mellan skola och familj. Erbjuder föräldrar, skol- och fritidspersonal stöd (bl. a genom ÖPP). Tydlig och lättillgänglig informationen kring *vad* man kan få hjälp och stöd med och *vart* man kan vända sig. Aktiv folköl och tobakstillsyn samt erbjudar såväl föräldrar som handlare information kring, samt konsekvenserna av, langning.

Barn och ungdom ska erbjudas drogfri, meningsfull och attraktiv fritidsverksamhet, t ex i samarbete med det lokala föreningslivet. Aktivt deltagande i arbetet med ”Ung och trygg på Järva”

• **Ansvariga**

Samordnaren i samarbete med handlarna/restaurangerna i stadsdelen, skolornas rektorer, fritidsverksamheten, socialtjänsten i samverkan med föräldrarna och polisen

⁹ Förebyggandets konst (2002), s.8.

3. Berusningsdrickandet bland både unga och vuxna ska minska

- **Fakta**

Berusningsdrickandet ökar under helger som valborg, lucia mm och många unga gör sin debut för första berusning i samband med detta.

Andel elever som uppger att de **inte dricker alkohol**

	Åk 9		Åk 2 (gymn)	
	2002	2004	2002	2004
Spånga-Tensta	51%	44%	25%	23%
Spånga	28%	28%	13%	13%
Tensta	64%	60%	37%	33%
Stockholm	35%	37%	12%	15%

- **Arbetsätt**

Andel av elever som dricker och som uppger att **föräldrar**

försett dem med alkohol

	Åk 2 (gymn)	
	2002	2004
Spånga-Tensta	37%	31%
Spånga	41%	37%
Tensta	34%	25%
Stockholm	30%	27%

Riktade insatser/kampanjer ska ske företrädelsevis i samband med olika kända berusningshelger som t ex lucia, valborg och skolavslutning. *Kampanjerna ska riktas till såväl vuxna som unga och i samarbete med flera lokala aktörer, t ex föreningslivet.* Stadsdelen ska anordna drogfria ungdomsaktiviteter i samband med dessa helger, gärna även det i samarbete med det lokala föreningslivet.

Erbjuda föräldrar stöd och rådgivning kring såväl deras egna som deras barns alkoholvanor. De lokala handlarna, restaurangerna, ska också erinras om sin roll, d v s att det är olagligt sälja alkohol till underåriga (även tobak) samt till påverkade personer.

- **Ansvariga**

Samordnaren i samarbete med handlarna/restaurangerna i stadsdelen, preventionscentrum, skolan, fritidsverksamheten och fältassistenter

4. Fler ska förmås att upphöra med sitt missbruk/kriminalitet samt att de medicinska och sociala skadeverkningarna i samband med detta ska minska

- **Fakta**

I Gullingeparken förekommer bl. a problem med droghandel. Såväl missbrukare som kriminella är dåliga förebilder för barn och unga. Alkohol är dessutom en effektiv ”tändvätska” när det gäller våld och andra kriminella handlingar. ALL-teamet och uppsökarna arbetar aktivt med missbrukarna i området.

Omkring 3% av barnen i förskolan bedöms av förskolepersonalen som om att de far illa. Vanligaste orsakerna till detta är relationskonflikter och/eller våld i familjen, missbruk och fysisk och/eller annan psykisk vanvård. Detta är kända grundläggande riskfaktorer för framtida missbruk och kriminalitet¹⁰.

- **Arbetssätt**

Stärka föräldrarna tidigt i deras föräldraroll samt erbjuda dem adekvat stöd och hjälp, fungerande fritidsverksamhet för barn och unga samt implementera lokal *Handlingsplan för bemötande av våldsutsatta kvinnor*. Tydlig information till alla i stadsdelen om *vad* och *var* man finner hjälp och stöd.

Förebyggande policy- och handlingsplaner bör arbetas fram på alla arbetsplatser och verksamheter i stadsdelen. Finns en klar handlingsplan är det också lättare att agera tidigare.

Insatser i Gullingeparken i samarbete med bl. a polisen, socialtjänsten och ALL-teamet väntas ge minskad försäljning av droger i området och öka möjligheten för missbrukare att upphöra med sitt missbruk.

Genom att effektivisera samordningen mellan t ex socialtjänst (familjecentralen) och landstinget (MVC och BVC) ska stadsdelen kunna ingripa tidigare och därmed kunna erbjuda snabba hjälpinsatser på hemmaplan. Handlarna/restaurangerna ska erinras om att respektera alkohollagstiftningen.

Aktivt deltagande i samarbetet med ”Ung och trygg på Järva”

- **Ansvariga**

Samordnaren i samarbete med handlarna/restaurangerna i stadsdelen, polisen, socialtjänsten (ALL-teamet, Solrosen och uppsökarna), Familjecentralen i samverkan med MVC/BVC, förskolan, skolan, fritidsverksamheten och arbetsgivarna

¹⁰ Kriminell utveckling – tidiga riskfaktorer och förebyggande insatser (2001:15), s.33.

Bilaga 2

Nationella mål med förebyggande handlingsprogram

I en av regering och riksdag fastslagen förebyggande handlingsplan mot alkoholskador (prop. 2001/01:20) är ett av de övergripande målen att barn och ungas uppväxt ska vara alkoholfri (alkoholdebuten ska skjutas upp)¹¹. Ohälsa kan betraktas som ett centralt begrepp i detta sammanhang då såväl drogmissbruk som kriminalitet bottnar i fysisk och psykisk ohälsa.

Forskning har visat att den som börjar dricka alkohol vid 14 års ålder löper fyra gånger större risk att fastna i ett beroende än den som börjar vid 20 års ålder¹². De som tidigt börjar bruka droger och/eller begå brott, s.k. ”early starters”, fortsätter rent generellt även med det i högre utsträckning efter tonårsperioden.¹³ Därför skapas lagar, regler och handlingsprogram på strukturell, politisk och social nivå.

Från den strukturella, nationella, nivån kan man knyta an till *närsamhället* där plattformen för t ex drogpreventivt arbete skapas.¹⁴ Eftersom drogmissbruk är en vanlig inkörsport till kriminalitet är det viktigt att förhindra att barn och unga brukar droger¹⁵. Prevention på *individ- och familjenivå* riktar sig till alla men speciellt till utsatta barn och unga. Det ökar även deras sociala möjligheter då missbrukare och/eller kriminella ofta har svårt att smälta in i samhället och marginaliseras.

Den svenska drog- och kriminalpolitiken bygger på samverkan mellan det offentliga ansvaret (strukturella och närsamhället) och det medborgerliga initiativet (individ- och familjenivå)¹⁶.

Stadens mål med förebyggande handlingsprogram

Socialtjänstförvaltningen beslutade 1995 att skapa en gemensam strategi för de drogförebyggande insatserna i staden. Strategin reviderades för andra gången 2003/04 till STAN-programmet¹⁷. Syftet med programmet är att det ska bli lättare att driva lokalt förebyggande arbete och därmed för- enkla för t ex skolor att skapa egna handlingsprogram, vilket *rektorerna på respektive skola är skyldiga att göra*. Även arbetsgivaren har ett ansvar gentemot sina arbetstagare. Därför är en handlingsplan nödvändigt på alla arbetsplatser. Flera av de förebyggande handlingsprogrammen på t ex skolor kan med fördel formuleras som ett samlat dokument då tidiga riskfaktorer ligger till grund för såväl drogmissbruk som kriminalitet¹⁸.

¹¹ Nationell handlingsplan för att förebygga alkoholskador (2001), s.1.

¹² Förebyggandets konst (2002), s.16.

¹³ Kriminell utveckling – tidiga riskfaktorer och förebyggande insatser (2001:15), s.13.

¹⁴ Kriminell utveckling – tidiga riskfaktorer och förebyggande insatser (2001:15), s.6.

¹⁵ Nationell handlingsplan för att förebygga alkoholskador (2001), s.1.

¹⁶ Allas vårt ansvar – ett nationellt brottsförebyggande program (Ds 1996:59), s.3.

¹⁷ Förebyggandets konst (2002), s.4.

¹⁸ Kriminell utveckling – tidiga riskfaktorer och förebyggande insatser (2001:15), s.10.

I STAN-programmet föreslås följande förebyggande *inriktningsmål*¹⁹;

- Barns och ungdomars uppväxt ska vara fri från tobak, alkohol och narkotika
- Ett narkotikafritt Stockholm
- Stadens invånare ska ha återhållsamma alkoholvanor
- Stadens invånare som missbrukar droger ska erbjudas hjälp att komma från sitt missbruk

Stadens inriktningsmål är vidare konkretiserade i följande *mätbara delmål*;

- Debutåldern för alkoholberusning ska skjutas upp
- Andelen barn och ungdomar som använder tobak ska minska
- Andelen barn och ungdomar som någon gång använt narkotika ska minska
- Berusningsdrickandet bland både vuxna och unga ska minska
- Nyrekrytering till missbruk ska minska
- Fler missbrukare ska förmås att upphöra med sitt missbruk
- Alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar ska minska

Sambandet mellan droger och brottslighet berörs inte i programmet. Förebyggande åtgärder mot brottslighet och missbruk bygger dock på samma grunder. Viktigt att påpeka är dock att *all kriminalitet inte beror på droger* liksom att *alla drogmissbrukare inte begår kriminella handlingar* (vid sidan av innehav av droger för eget bruk).

Koppling till Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Genom att sammanföra målsättningarna i de nationella-, stadens och det lokala handlingsprogrammet försöker förvaltningen skapa en helhetssyn för det förebyggande arbetet. Stämmer de lokala målen överens med omvärldens så borde det också vara lättare att få gehör för det lokala brotts- och drogförebyggande handlingsprogrammet som helhet.

SLUT

¹⁹ Ur förslag till *Stockholms Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program* (2004), s.7.

Referenser

Allas vårt ansvar – ett nationellt brottsförebyggande program (Ds 1996:59). Justitiedepartementet.

Elevers drogvanor 2002. Drogvaneundersökningar av USK, Stockholmsstad.

Förebyggandets konst (2002). Statens folkhälsoinstitut.

Handlingsprogram för det drogförebyggande arbetet bland ungdomar i stadsdelen Spånga-Tensta (1998), SDF Spånga-Tensta.

Kriminell utveckling – tidiga riskfaktorer och förebyggande insatser (2001:15), BRÅ-rapport.

Nationell handlingsplan för att förebygga alkoholskador (2001); faktablad från Socialdepartementet, Regeringskansliet.

Stockholmsenkäten, (2004). Drogvaneundersökning av Stockholmsstad och F o U.

Stockholms Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program, STAN, (2004). Förslag från Socialförvaltningen i Stockholm.